

Відомості про наукове та науково-технічне співробітництво

із закордонними організаціями

Протягом 2010 р. ННДІУ продовжував співпрацю з Українською школою мистецтв при культурно-інформаційному центрі Посольства України у Франції. Метою співпраці є творення освітнього простору, що відповідає природній сутності, інтересам, природній мові й культурі, ментальності української нації і визначається завданнями, поставленими перед закладами освіти державними документами про освітню діяльність, з урахуванням принципів освітніх проблем сучасності та багатовікового освітнього досвіду українського народу; зміцнення українознавчих засад освітньо-виховного процесу, утвердження українознавства як окремої навчальної дисципліни (угоди від 25 жовтня 2006 р. та від 26 жовтня 2009 р.).

До системи контролю рівня навчальних досягнень учнів закордонних українських навчальних закладів за допомогою інформаційних технологій виявили бажання долучитися такі заклади:

Суботня школа «Рідний край», м. Мадрид, Іспанія;

Українська школа ім. Т. Шевченка, м. Фару, Португалія;

Українська суботня школа «Дивосвіт», м. Мостала, Іспанія.

14 травня 2010 р. було підписано Угоду про співпрацю ННДІУ з Бібліотекою Російської Академії Наук (РФ, м. Санкт-Петербург (БАН) (угода від 14 травня 2010 р.). Координатори від ННДІУ – заступник директора ННДІУ з наукової роботи, к.філос.н., доц. Кононенко Т.П. та завідувач відділу мови ННДІУ к. філол. н. Пономаренко А.Ю. Головною метою угоди стало об'єднання зусиль щодо вивчення джерелознавства та бібліотечної системи; розробки і впровадження сучасних інформаційних та бібліотечних технологій; створення моделі українознавчої та росієзнавчої електронної наукової бібліотеки, комплексної системи дистанційного навчання з метою підвищення кваліфікації фахівців з українознавства та росієзнавства на основі вітчизняних та іноземних інноваційних технологій, концепції моніторингу наукових та освітніх потреб користувачів електронних бібліотек.

На виконання Угоди 27 травня 2010 р. було розроблено спільний науково-дослідний проект «Українська книга у фондах БАН», який передбачає підготовку серії бібліографічних покажчиків під загальною назвою «Українська книга у фондах БАН» на базі Слов'янського фонду Бібліотеки РАН. Зокрема, спільну участь у відборі, систематизації та оформленні матеріалів покажчиків; підготовку наукових коментарів до матеріалів покажчиків; виконання наукового редагування та коректури видань проекту, здійснення підготовки покажчиків до друку, роботу з каталогами та книгами Слов'янського фонду БАН. Підготовлено аналітично-інформаційні матеріали «Про мовну політику в Російській Федерації», „Про концепції освіти у європейських країнах”.

Підписані угоди з Інститутом україністики Тбіліського Державного Університету ім.

І. Джавахішвілі та німецько-українським науковим товариством.

Шкільна рада УККА (США) здійснює стипендіальну програму для аспірантів ННДІУ.

На базі ННДІУ були проведені: круглий стіл «Проблеми змісту українознавчої освіти в навчальних закладах української діаспори» для педагогів, громадськості під головуванням першого заступника міністра освіти і науки України Жебровського Б.М.; відбулася презентація ННДІУ для представників посольств зарубіжних країн в Україні (Канада, Чехія, Німеччина, Турція, Болгарія).

На дистанційних курсах з українознавства в кожній групі навчалися представники української діаспори з різних країн, які є гордістю курсу: в групі №2 навчався О.Дробот, директор Українського національно-культурного центру «Надія» (м. Шимкент, Казахстан), в групі №3 – М.Бондаренко, культуролог, працівник консульства України (м. Курітіба, Бразилія), в групі №4 – Н. Жежнявська, директор української суботньої школи (м. Торревеха, Іспанія), в групі №5 – О.Герасименко, викладач університету (м. Мілан, Італія) та А.Якімова, вчителька української недільної школи (м. Софія, Болгарія), в групі №6 – Л.Боднарчук та О.Дем'янюк, учительки Української школи мистецтв (м. Париж, Франція), Н.Підперигора та О.Вербицька, вчительки суботньої школи «Дивосвіт» при Спільці українців в Португалії (м. Лісабон, Португалія), М.Горбенко директор недільної школи при Соборі Святої Софії (м. Рим, Італія), Д.Славов, голова Української світової інформаційної мережі (УСІМ) Міжнародної громадської організації українців «Четверта Хвиля» (м. Відень, Австрія) та ін.

Починаючи з травня 2008 р., відділом інноваційних досліджень інституту на базі дистанційного курсу «Українознавство», окремо від навчального процесу, в дистанційному режимі проводяться щомісячні навчальні Інтернет-чати з провідними науковцями ННДІУ, які мають просвітницько-пізнавальну місію. Участь у чатах через мережу Інтернет беруть усі бажаючі – це не тільки наші співвітчизники, а й представники української діаспори з різних країн світу: Франції, Болгарії, Італії, Бразилії, Казахстану, Португалії та ін. Зокрема, у 2010 р. проведено тематичні чати на такі теми:

– 28.01.2010 р. «Українсько-турецькі взаємовідносини в історичній ретроспективі» за участю м.н.с. відділу координації вітчизняних та зарубіжних центрів українознавства Р.О.Яська;

– 25.03.2010 р. «Мова в Інтернеті: чи настане кінець грамотності?» за участю с.н.с. відділу «Мова як українознавство» к.філол.н. С.Г.Чемеркіна;

– 27.05.2010 р. «Наукове відкриття в українознавстві» за участю м.н.с. відділу природи та психології етносу З.І.Нікітіної;

– 01.07.2010 р. «Природні символи в українській сучасній суспільно-побутовій творчості» за участю н.с. відділу природи та психології етносу Л.Г.Отрошко;

– 30.09.2010 р. «Осінній період у пісенно-обрядовому житті українців» за участю завідувача відділу культури В.П.Короті-Ковальської;

– 25.11.2010 р. «Культ воїна-звіра в українській військовій традиції» за участю аспіранта ННДІУ А.Бондаренка;

– 16.12.2010 р. «Українська мова в системі чинників національної консолідації» за участю н.с. відділу «Мова як українознавство» Н.С.Карпенко;

– 23.12.2010 р. «Конституція Пилипа Орлика 1710 р. (до 300 річного ювілею пам'ятки)» за участю к.і.н, завідувач відділу української етнології ННДІУ Ю.С.Фігурного.

Постійно здійснюється співпраця з Українською школою мистецтв у Парижі згідно з умовами Угод про співпрацю між ННДІУ і Українською школою мистецтв при культурно-інформаційному центрі Посольства України у Франції: проведено тематичні семінари та навчальні стажування з української мови та дистанційного навчання з українознавства для учнів і вчителів, продемонстровано презентації про діяльність ННДІУ та медіа-ресурси Інституту.

Науковий співробітник Короб А. М. розробила анкети для школярів, які навчаються в системі Міжнародної української школи. Результати анкетування використовуються фахівцями ННДІУ при розробці тестів рубіжного контролю для українських шкіл за кордоном. Анкета складається із 20 відповідно структурованих питань (кількість варіантів відповідей варіюється від 2 до 6). Участь в анкетуванні взяли 186 школярів із 6 країн. Анкета дозволила зробити аналітичні висновки про рівень володіння школярами українською мовою, їх потреби під час навчального процесу. Ця анкета розміщена на сайті Кримської філії.

Провідний науковий співробітник відділу української літератури, д. і. н. Гримич М.В. як запрошений професор протягом 1–2 кварталів 2010 р. прочитала 4 навчальні курси в Університеті Альберти (Канада); здійснила у порядкування, наукове редагування, написала 4 статті та передмову до міждисциплінарного наукового збірника «Українці Бразилії». Збірник має вийти друком у

1 кварталі 2011 р.

Етнографічну експедицію-відрядження до Японії здійснила д.і.н., професор, заслужений діяч науки і техніки України Борисенко В.К. (з 4 по 14 червня 2010 року) м.м. Токіо і Кіото, центр префектури Такасакі, м-ко Тамамура, а 4 жовтня 2010 р., за підтримки Союзу українок Америки.

Борисенко В.К. мала нагоду бути присутньою на презентації своєї книги *A Candle in Remembrance*

.
An oral history of the ukrainian genocide of 1932-1933. A translation of *Svicha Pamiaty* by Dr.Valentyna Borysenko.New. New-York 2010, Ukrainian National Women's League of America. – 272 p. (с.) (15 друк.арк.)
в Українському музеї (м.Нью-Йорку, США).

Співробітники відділу історичних пам'яток підтримують наукове співробітництво з:

Асоціацією білорусистів (с.н.с. Білоус Н.О.);

Німецьким Історичним Інститутом у Варшаві (с.н.с. Білоус Н.О.);

Відділенням історії старопольської культури Варшавського університету с.н.с. Білоус Н.О.);

Інститутом історії Литви (с.н.с. В. В. Поліщук В.В.);

Білоруським інститутом правознавства (с.н.с Поліщук В.В.).

Відділом здійснюється співробітництво з Краківським державним архівом щодо пошуку та видання документальних матеріалів з історії України, що містяться в зібранні "Archiwum Sanguszkow". Зокрема, в цьому зібранні було віднайдено низку цінних і рідкісних документів з історії України, що відбивають досліджувані проектом проблеми.

Враховуючи велику роботу по координації вітчизняних та міжнародних центрів з українознавства, на виконання п.2 постанови Верховної Ради України від 1 липня 2010 р. №2385-УІ «Про проведення парламентських слухань на тему: «Українці в світі» директор ННДІУ проф. Кононенко П.П. був запрошений співдоповідачем на парламентські слухання.